

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum fuerit conueniens, quòd homo à diabolo tentaretur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

QVAES. CLXV.

fumitur ibi aeternu pro diuturno. Hoc autem non expeditiebat ho, ut in miseria huius vitae diutius permaneret. Lib. 11. c. 39. post mediu super Genes. ad literam, * Verba Dei non tam sunt primis parentibus insultantis, quam ceteros, ne ita su perbiantur, deterrentis, propter quos ista conscripta sunt, quia scilicet non solum Adam non fuit factus, quod hieri uoluit, sed nec illud quod factus fuerat, conservauit.

AN OCTAVVM dicendum, quod situs necessarius est homini, secundum statum praesentis miseriae pp duo. Primo quidem pp defectum ab exterioribus documentis, puta, intemperati calor, & frigoris. Secundo, ad tegumentum ignominiae, ne turpitudine membrorum appareat, in quibus precipue manifestatur rebellio carnis ad spiritum. Haec autem duo in primo statu non erant, quia in statu illo corpus hominis non poterat per aliquod extrinsecum laedi, ut in primo dictum est. * Nec etiam erat in statu illo aliqua turpitudine in corpore hominis, quae ad confusionem induceret. Vnde dicitur in Genes. Erat autem tunc nudus, Adam scilicet & uxor eius, & non erubesceret. Alia autem ratio de eis est, qui est necessarius ad fomentum caloris naturalis, & ad corporis augmentum.

AD NONVM dicendum, quod sicut Aug. dicit 11. sup Genes. ad literam. * Non est credendum quod primi parentes essent producti clausi oculis, praecepit cum de muliere dicatur, quod uideat lumen quod esset pulchrum, & bonum ad vesicandum. Aperi ergo sunt oculi amborum ad aliquid intuendum, & cogitandum, quod antea numquam aduerterant, scilicet ad inuidem concupiscendum, quod ante non fuerat.

¶ Super Questionis 155. Articulum QVAESTIO CLXV.
De Tentatione primorum parentum, in duos articulos divisâ.

IN tota q. 155. de tentatione primorum parentum, hoc solum scribendum occurrit, quod in calce secundi articuli, cum dicitur, quod serpens obseruat plantam mulieris, visi quando in illicita labitur, delectatio illum capiat, non sic intelligo, ut serpens expedit lapsum mulieris, hoc est, rationis inferioris, & lapsum delectatione capiat: sed quod serpens delectationis laqueo mulierem nolit ex inferiori parte si in labitur, hoc est, ad lapsum ex ipsa concupiscentia sensuali, & appetitu, seu insurge re delectatione ducatur, caput denudato hominem in huiusmodi delectatione sensibili, dum inferiora considerat, dum conditiones eveniariorum sensibilium imaginatur, concipi, & per eas discurreat. Ratio siquidem inferior fine iuri operis capiat, quia tunc eius delectatio confusum ha

EINDE considerandum est de tentatione primorum parentum.

CIRCA quam queantur duo.

¶ Primo. Vtrum fuerit conueniens, ut homo a Diabolo tentaretur.

¶ Secundo. De modo & ordine illius tentationis.

ARTICULVS PRIMVS.

Vtrum fuerit conueniens, ut homo a Diabolo tentaretur.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod non fuerit conueniens, ut homo a Diabolo tentaretur. Eadem enim pena finalis debetur peccato Angelii, & peccato hominis, fin illud Matthaei 25. Ite maledicti in ignem aeternum, qui paratus est Diabolo, & Angelis eius: sed peccatum primi Angelii non fuit ex aliqua tentatione exteriori, ergo nec prima peccatum hominis debuit esse ex aliqua exteriori tentatione.

¶ 2. Prae. Deus praefici futurorum, sciebat, quod homo per tentationem demonis in peccatum deiiceretur: & sic bene sciebat, quod non expeditebat ei, quod tentaretur, ergo videtur, quod nec fuerit conueniens,

F quod permetteret eum tentari. ¶ 3. Prae. Quod aliquis impugnare habeat, ad ponam pertinere videtur, sicut & contrario pertinere videtur ad premium, quod impugnatio subtrahatur, secundum illud Prover. 16. Cum placuerint domino viae hominis, inimicus convertet ad pacem: sed ponatur cedere culpam, ergo incolumem facit, ante peccatum tentatur.

Sed contra est, quod dicitur Eccl. 7. art. 2. Tatus non est, qualia sit?

RESPON. Dicendum, quod diuinis litteris sunt omnia sua uite, ut dicitur Sapientia, scilicet sua prouidentia singulis attributis, pertinet secundum suam naturam, quod est n. 4. capite de diuinis nominis. * Proinde est natura corrumperet, sed saluare. Et pertinet ad conditionem humanae creaturis iuuari, vel impediti peccata. Vt niens fuit, ut Deus hominem in statu originali & tentari permetteret per malos Angeli, cum faceret per bonos. Ex speciali etiam gratia hoc erat ei collatum, ut nullus maior ei posset nocere contra programmatum per quam temptationi demonis reflecteretur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod r. humanam est aliqua natura, in qua nullum culpam inueniri, non autem impunitam gelicet. Tentare autem inducendo alio non est nisi iam depravari per cuiusdam ueniens fuit, ut homo per Angelum mundum inducitur, quia sicut dicitur Jacob, tentator malorum est.

AD SECUNDVM dicendum, quod fecerat, quod homo per tentationem in peccato deiiciendis, ita eram sciebat, quod per tentationem resistere poterat tentator. Hoc autem habebat conditio naturae ipsius, ut prope uolueret, secundum illud Eccl. 7. De hominibus in manu consili fui. Vnde augustinus Genes. ad literam. * Non mihi uolueret, quod laudis futurum fuisse hominem, quod posset bene uivere, quia nemo male uolueret, cum in natura posse, & in porche habere, non consentire faciat.

AD TERTIVM dicendum, quod impunitum difficultate resiliunt, in statu innocentiae poterat absque omnite temptatione resistere: & ideo impunitum ei penal non fuit.

ARTICULVS II.

Vtrum fuerit conueniens modus, & ordinatio tentationis.

AD SECUNDVM sic proceditur. Vtrum fuerit conueniens modus, & ordinatio tentationis. Sicut enim ordinatio nature deinceps, prior ho, ita & uir erat, & fideliter mulier, qui prouenit ab Angelo ad hominem, & debuit prouenire a viro in mulierem, & mulier per uitrum tentaretur, & non conueniens.